

Колокольчикова І.В. Місце та роль міжнародного лізингу у міжнародній діяльності національних компаній. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / За ред. В.А. Рульєва. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2008. - №1, с. 85 – 91 (0,5 д.а.) (Наукове фахове видання)

УДК: 339.187.6:339.9

МІСЦЕ ТА РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО ЛІЗИНГУ У МІЖНАРОДНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ КОМПАНІЙ

І.В. Колокольчикова, к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

Визначено необхідності міжнародної економічної інтеграції національних компаній. Зроблено загальну оцінку ринкового потенціалу України у порівнянні з економікою ЄС. Виділено основні напрямки зовнішньоекономічної діяльності національних компаній. Встановлено місце, роль та переваги міжнародного лізингу зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних компаній.

Определена необходимость международной экономической интеграции национальных компаний. Сделана обобщающая оценка рыночного потенциала Украины в сравнении с экономикой ЕС. Выделены основные направления внешнеэкономической деятельности национальных компаний. Определено место, роль и преимущества международного лизинга внешнеэкономической деятельности отечественных компаний.

Постановка проблеми. Світова економіка сьогодні розвивається за моделлю так званої відкритої економіки. Така модель характеризується тим, що інтеграційні процеси здебільшого набувають глобального характеру і

відображаються у розвитку міжнародного господарчого співробітництва; у зростанні темпів обороту міжнародної торгівлі, яка вдвічі перевищує обсяги промислового виробництва; в інтернаціоналізації науки, інформації, фінансових ринків, менеджменту, ділової освіти.

З розвитком ринкових відносин міжнародна економічна інтеграція кожної країни виражається у прагненні її зі своїми національними ринками виходити на світові стандарти, організації взаємодії зовнішньоекономічних та зовнішньоторговельних політик, синхронізації інвестиційної діяльності, створенням світового господарського комплексу, інституціональних структур міжнародного характеру з урахуванням національних інтересів. Тому сьогодні рівень економічної інтеграції залежить не тільки від ступеня здобуття основних ключових характеристик сумісних дій у міжнародному масштабі, що визначаються величинами зниження внутрішніх тарифів або їх повного усунення, досягненням спільних тарифів, вільного руху капіталів та робочої сили, а і в посиленні ролі міжнародного лізингу, який сприятиме більш вільному просуванню власної продукції та/або послуг на міжнародному ринку. Тому питання місця та ролі міжнародного лізингу у діяльності національних компаній за кордоном є актуальним і особливо значущим для нашої держави.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В науковій літературі сьогодні все більше і більше можна зустріти висвітлення досліджень з питань розвитку міжнародних відносин в різних аспектах. Так, наприклад, такі закордонні вчені як Даниелс Д.Д. та Радеба Л.Х. і вітчизняні науковці як Андреева О.Д., Бриль Р. приділяють увагу вивченню та розгляду механізмів глобальної експансії бізнесу. Сіденко В., Барановський О. та Ситник Т. оцінюють можливості України до вступу в ЄС та ризики інвестування в нашу країну. Про інвестування, міжнародну торгівлю та лізингові відносини в зовнішньоекономічній діяльності вивчають Фабочи Ф., а також Шарп У, Алексапдер Г., БеплиДж. та Шмидт Р. А., Райт Х.

Формування мети статті. Головною метою статті є

- визначення необхідності міжнародної економічної інтеграції національних компаній;
- оцінка ринкового потенціалу України та порівняння з економікою ЄС;
- виділення основних напрямків зовнішньоекономічної діяльності компаній;
- встановлення місця, ролі та переваг міжнародного лізингу вітчизняних компаній.

Виклад основного матеріалу. Організаційні питання міжнародної діяльності будь – якого підприємства виглядають ясними і простими для неспеціалістів. Проте досвідчені працівники добре знають, як багато вигідних зовнішньоекономічних проектів залишилися нереалізованими через так звані дрібниці. В числі таких "дрібниць" є:

- помилки у виборі виду міжнародного бізнесу;
- недооцінка різноманітних форм державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- нечіткий розподіл функціональних обов'язків між працівниками зовнішньоторговельної фірми;
- зручне для себе трактування процедур здійснення зовнішньоекономічних угод;
- відсутність коштів для оновлення виробничих потужностей, придбання нових технологій тощо.

Нажаль зараз національні компанії України не мають ані досвіду, ані можливостей займаються міжнародною діяльністю. І це підтверджують факти.

У якості основної макроекономічної величини, що оцінює ринковий потенціал країни виступає стан (активності або пасивності) сальдо експортно - імпорتنих відносин. Для вірогідності зазначених величин необхідно скористатися статистикою платіжного балансу країни. Співвідношення імпорту й експорту наприкінці кожного року відображаються в складовій частині платіжного балансу — торговому балансі держави. Якщо сума

імпорту перевищує суму експорту, це показник дефіциту торгового балансу. Дефіцит торгового балансу не є ознакою економічної слабкості держави, а являє собою відображення тенденцій зміни цін і валютних курсів національної валюти.

Для повного з'ясування ситуації, що склалася в експортно-імпортних відносинах країни, необхідно встановити структуру експортно орієнтованих галузей, на динаміку і напрямки розвитку яких впливають коливання світової кон'юнктури. Орієнтиром для порівняння сформованої структури таких галузей у країні з перехідною економікою може бути галузева структура країн - членів ЄС (рис. 1.1).

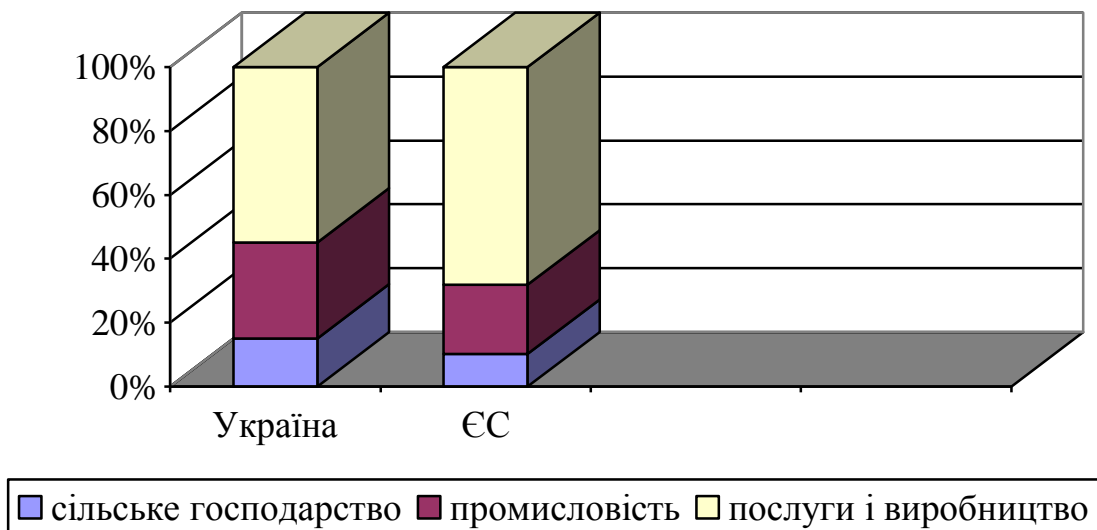

Рис. 1.1. Структура економіки України та ЄС

У результаті даного порівняння можна зробити висновок про значну розбіжність структур ведучих галузей в Україні та у ЄС. Для країн - членів ЄС характерним є переважний розвиток сектору послуг. До такої закономірності варто прагнути:

- сектор послуг є найбільш стабільним,
- він у меншій мері реагує на зовнішню кон'юнктуру, хоч є досить диверсифікованим;

- сприяє перепливу інвестиційного капіталу від промисловості до сектору послуг як наслідок зростання внутрішнього попиту на асортимент послуг.

Становить інтерес аналіз загальноприйнятого показника конкурентоспроможності економічного зростання країни - GCI. Даний показник введений у світову систему рейтингів по конкурентоспроможності країн. Результати такого рейтингу щорічно публікуються Світовим економічним форумом. Для прикладу, за даними рейтингу 2002 року, проведеного серед 80 ведучих країн світу, Україна зайняла 77 місце (у 2001 - 69 місце). GCI - показник, що містить оцінку перспектив економічного росту країн на найближчі 5-8 років. При його розрахунку до уваги беруться такі характеристики, як рівень розвитку технологій, суспільних інститутів, макроекономічного клімату. Сьогоднішній рейтинг майже не змінився. Низький рейтинг України є наслідком технологічної відсталості, відсутності інновацій, значної зношеності основних фондів підприємств (по деяких підприємствах знос складає 70 %).

В цілому зовнішньоекономічна діяльність охоплює наступні напрямки:

- міжнародну торгівлю;
- міжнародний лізинг;
- використання активів з-за кордону;
- контрактні форми ЗЕД;
- міжнародні інвестиції.

Однак в умовах суттєвого відставання в технологічному плані дуже доречним є застосування міжнародного лізингу, який має відповідні переваги для вітчизняних компаній.

За змістом міжнародний лізинг представляє собою надання в довгострокову оренду (на термін понад 12 місяців) виробничого устаткування, транспортних засобів, комп'ютерної техніки, складських приміщень. Тим самим орендар, що не володіє валютними коштами для

придбання відповідного об'єкта в повну власність, одержує можливість його експлуатації.

Відповідно до правил Міжнародного валютного фонду зобов'язання, що випливають із лізингу, не включаються в обсяг зовнішньої заборгованості держави. Тому він знаходить підтримку держави. Крім того, орендні платежі, як правило, належать до операційних витрат і тому не оподатковуються.

Орендар проводить орендні платежі за статтею витрат і має можливість після завершення терміну договору викупити предмет оренди за залишковою вартістю у свою власність, а може укласти новий ліцензійний договір на нове, більш сучасне устаткування. Його не цікавить проблема утилізації устаткування, що відслужило свій термін. При цьому мито стягується при придбанні із залишкової вартості, що являє собою значну економію для орендаря.

Наприклад, корисний досвід міжнародного лізингу накопичений низкою авіаційних компаній України. Зокрема, українсько-ірландське спільне підприємство "Міжнародні авіалінії України" (МАУ) завдяки лізингу трьох "Боїнгів" здійснює рейси більше ніж 20 міжнародними маршрутами. Сам лізинг став можливий завдяки високому авторитету партнера - ірландської компанії "Гіннес Піт Ейвіейшн", що є світовим лідером у сфері послуг з лізингу літаків.

Висновки. Таким чином, узагальнюючи все вище викладене можна зробити наступний висновок. На сьогодні є необхідним проводити економічну інтеграцію національних компаній, що в свою чергу буде сприятиме вступу України в ЄС. Нажаль ринковий потенціал нашої країни є ще дуже на низькому рівні, однак серед виділених напрямків зовнішньоекономічної діяльності найбільш сприятливим є міжнародний лізинг. Він має суттєві переваги над іншими видами, не потребує капіталовкладень, та ця діяльність ні в якому разі не відбивається на рівні зовнішньоекономічної заборгованості країни.

Література:

1. Андреева О Д. Технология бизнеса: Маркетинг. — М. Дело, 2006
2. Бриль Р. Механизм глобальной экспансии бизнеса. Инвестгазета. № 21 (399). —27 05. —2.06.2008.
3. Даниэле Д. Д, Радеба Л. Х. Международный бизнес: Пер. с англ. — М : Дело, 2004
4. Сіденко В., Барановський О.Україна і Світова організація торгівлі, як збільшити плюси та зменшити мінуси? // Дзеркало тижня, №26(41), 13.07.2006.
5. Ситник Т. Оцінка ризиків інвестування в Україну // Збірник матеріалів 5-го міжнародного форуму учасників ринку капіталів України, 26-29 09.2005. — К.: ПФТС, С 51.
6. Фабоции Ф. Управление инвестициями: Пер. с англ. — М ИН-ФРА, 2005.
7. Шарп У, Алексапдер Г., БеплиДж. Инвестиции: Пер. с англ. — М.:ИНФРА,1997.
8. Шмидт Р. А., Райт Х. Финансовые аспекты маркетинга: Учеб пособие для ВУЗов / Пер. с англ. — М.: ЮНИТИ-ДАНА. 2000. — 527с